RAPPORT TER TERECHTZITTING
in zaak 1/87 *

I — De feiten en het procesverloop

Op 12 augustus 1971 trad Picciolo in dienst van de Commissie van de Europese Gemeenschappen en werd hij tewerkgesteld bij het Publikatiebureau; met ingang van 1 januari 1983 werd hij bij het directoraat-generaal XVIII aangesteld. Intussen was hij op 24 juni 1982 verkozen tot lid van het plaatselijk personeelscomité te Luxemburg, waarvan hij later vice-voorzitter werd.

Het onderhavige geschil met de Commissie betreft zijn beoordelingsrapport over de periode 1 juli 1981 — 30 juni 1983.

Dit rapport was in november 1983 opgesteld door de heer Verheyden, directeur van het Publikatiebureau, na overleg met de heer Perry, chef van de gespecialiseerde dienst OP 4 van het Publikatiebureau; op 5 december 1983 werd het voor gezien getekend door de heer Van Goethem, directeur bij directoraat-generaal XVIII. Na kennisneming van het rapport reageerde Picciolo op 28 januari 1984 met diverse opmerkingen, met name over de onnauwkeurige functiebeschrijving, de te lage beoordeling van zijn schriftelijk en mondeling uitdrukkingsvermogen, de — vergeleken het vorige beoordelingsrapport — minder gunstige beoordeling van zijn plichtsgevoel, het feit dat Perry hulpfunctionaris was en derhalve niet als zijn hiërarchieke meerdere kon worden aangemerkt en ook niet kon worden gekend in de vaststelling van het beoordelingsrapport, het ontbreken van de raadplegingen die vereist zijn voor de beoordeling van ambtenaren die tevens een mandaat als personeelsvertegenwoordiger vervullen, en ten slotte de gestage verslechtering van de beoordelingen, welke hij weet aan meningsverschillen met de directie omtrent het personeelsbeheer van het Publikatiebureau.

Daarop nodigde Verheyden Picciolo uit voor het in artikel 6 van de Algemene uitvoeringsbepalingen van artikel 43 Ambtenarenstatuut (hierna: de algemene uitvoeringsbepalingen) voorziene gesprek. Picciolo weigerde en vroeg voorlegging van het rapport aan de beoordelaar in beroep. Verheyden hield vast aan zijn voorstel tot overleg en nodigde de betrokkene tot tweemaal toe uit, doch tevergeefs. Daarop richtte Verheyden zich in april 1984 tot de „speciale groep beoordelaars" die volgens de Gids voor de beoordeling betrokken moet worden bij de beoordeling van ambtenaren die een mandaat als personeelsvertegenwoordiger vervullen. Nadat deze groep op 29 november 1984 zijn opmerkingen had gegeven, zond Verheyden Picciolo op 13 december 1984 een nieuw beoordelingsrapport, waaraan die opmerkingen waren toegevoegd. Dit rapport verschilde in zoverre van het vorige als de functies van Picciolo volgens zijn wens waren gepreciseerd en bij de gespecificeerde beoordeling betreffende zijn plichtsgevoel het volgende commentaar was gevoegd: „In verband met het vertrek van de heer Picciolo in januari 1983 was een controle van de commerciële boekhouding van het Publikatiebureau noodzakelijk; op grond van die controle kan het plichtsgevoel van de beoordeelde heel exact als ‚zeer goed' worden beoordeeld."

* Procestaal: Frans.

Op 17 januari 1985 vroeg Picciolo dit nieuwe rapport toe te zenden aan de beoordelaar in beroep, de heer Mosar, lid van de Commissie van de Europese Gemeenschappen; deze besloot na een onderhoud met de betrokkene op 25 januari 1985, de beoordeling van de eerste beoordelaar integraal te handhaven. Daarop vroeg Picciolo de zaak voor het paritair beoordelingscomité te brengen. Na kennis te hebben genomen van het advies van het comité van 29 juli 1985, zond de beoordelaar in beroep op 5 maart 1986 verzoeker zijn definitieve beoordelingsrapport; dit was identiek met het rapport van de eerste beoordelaar, met uitzondering van de nieuwe redactie van het commentaar betreffende het plichtsgevoel, dat nu als volgt luidde: „De heer Picciolo heeft zijn functie bij het Publikatiebureau in januari 1983 beëindigd. De overneming van de boekhouding door de nieuwe verantwoordelijken was aanleiding om ze op orde te brengen, wat blijkbaar te lang achterwege was gebleven."

Op 5 juni 1986 diende Picciolo een klacht in bij het tot aanstelling bevoegd gezag krachtens artikel 90, lid 2, Ambtenarenstatuut. Toen hij binnen de gestelde termijn geen antwoord ontving, heeft hij op 2 januari 1987 het onderhavige beroep ingesteld.

Het Hof (Derde kamer) heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten tot de mondelinge behandeling over te gaan na de Commissie te hebben verzocht een aantal documenten over te leggen en een vraag te beantwoorden.

II — Conclusies van partijen

Picciolo concludeert dat het den Hove behage:

— nietig te verklaren het besluit van 5 maart 1986 van N. Mosar, lid van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, houdende definitieve vaststelling van verzoekers beoordelingsrapport over de periode 1 juli 1981 — 30 juni 1983;

— voor zover nodig, nietig te verklaren het stilzwijgend besluit tot afwijzing van verzoekers administratieve klacht tegen het besluit van 5 maart 1986;

— de Commissie te veroordelen om verzoeker een schadevergoeding van één frank te betalen ter zake van de immateriële schade die verzoeker door de opeenvolgende dienstfouten van de Commissie heeft geleden;

— de Commissie hetzij krachtens artikel 69, paragraaf 2, hetzij krachtens artikel 69, paragraaf 3, van het Reglement voor de procesvoering te verwijzen in de kosten van het geding, en haar krachtens artikel 73, sub b, van het Reglement te veroordelen tot vergoeding van de in verband met de procedure gemaakte noodzakelijke kosten, in het bijzonder de kosten verband houdend met de domiciliekeuze, de reis- en verblijfkosten en het honorarium van de advocaat.

De *Commissie* concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep niet-ontvankelijk te verklaren dan wel te verwerpen;

— verzoeker in de kosten te verwijzen.

III — Middelen en argumenten van partijen

A — Picciolo baseert zijn *beroep tot nietigverklaring* op de volgende negen middelen:

1) Schending van artikel 7, derde en vierde alinea, van de algemene uitvoeringsbepalingen en van punt C. 2 van de Gids voor de beoordeling: na het advies van het paritair comité heeft de beoordelaar in beroep een der opmerkingen in het beoordelingsrapport in voor verzoeker ongunstige zin gewijzigd, terwijl het advies van het comité niet tot gevolg kan hebben, dat de beoordelaar in beroep een nieuwe beoordeling opstelt die voor de beoordeelde bezwarend is, vooral niet wanneer die wijziging niet is gemotiveerd.

Volgens de *Commissie* snijdt dit middel geen hout, daar de betrokken wijziging niet bezwarend is voor de beoordeelde ambtenaar, doch slechts een op feitelijke gegevens gebaseerde verduidelijking is van een vermelding in het oorspronkelijke rapport; deze uitlegging is door de beoordelaar in beroep op eigen gezag geformuleerd na het advies van het paritair beoordelingscomité.

2) Schending van de artikel 7, tweede alinea, van de algemene uitvoeringsbepalingen en punt B.9.3. van de Gids voor de beoordeling, doordat de beoordelaar in beroep de eerste beoordelaar niet heeft gehoord en zijn besluit heeft genomen op grond van een onvolledig dossier, waarin het oorspronkelijke beoordelingsrapport ontbrak.

De *Commissie* antwoordt hierop, dat „mondeling overleg" heeft plaatsgehad en dat bovendien het dossier van de beoordelaar in beroep alle nodige stukken en inlichtingen bevatte.

3) Schending van artikel 6 van de algemene uitvoeringsbepalingen, van punt B.8.1. van de Gids voor de beoordeling en van het recht van verweer: het in deze bepalingen voorziene gesprek tussen de beoordeelde ambtenaar en de eerste beoordelaar heeft niet kunnen plaatsvinden doordat de beoordelaar het had voorgesteld voordat de situatie was geregulariseerd. Hierdoor heeft verzoeker een „instantie" verloren, welk vormgebrek niet kon worden goedgemaakt door het louter formele onderhoud van verzoeker met de beoordelaar in beroep.

Volgens de *Commissie* kan dit middel niet slagen, omdat Picciolo zelf bij herhaling het door de beoordelaar voorgestelde onderhoud heeft afgewezen.

4) Schending van artikel 3, tweede alinea, van de algemene uitvoeringsbepalingen en van punt B.5.2.2. van de Gids voor de beoordeling. Dit middel bestaat uit twee onderdelen: in de eerste plaats is de heer Van Goethem, directeur van directoraat-generaal XVIII, waarbij verzoeker vanaf 1 januari 1983 was tewerkgesteld, door de eerste beoordelaar niet geraadpleegd vooraleer deze de beoordeling opstelde; in de tweede plaats is ook de onmiddellijke hiërarchieke meerdere van verzoeker bij het directoraat-generaal XVIII niet geraadpleegd.

De *Commissie* antwoordt hierop, dat de raadpleging van de hiërarchieke meerdere door de beoordelaar ook mondeling kan plaatsvinden voordat laatstgenoemde het rapport opstelt. Wat voorts de raadpleging van Van Goethem betreft, wijst de Commissie erop, dat het raadplegen van andere hiërarchieke meerderen geenszins verplicht is. Deze kritiek van verzoeker heeft trouwens enkel betrekking op het eerste beoordelingsrapport, dat in het onderhavige beroep niet in geding is.

5) Picciolo stelt, dat Perry het beoordelingsrapport wel van te voren voor gezien

heeft getekend, maar er niet vooraf over is geraadpleegd; bovendien was Perry destijds hulpfunctionaris en kon hij dus niet als verzoekers hiërarchieke meerdere worden aangemerkt; hij kon derhalve ook niet aan de beoordelingsprocedure deelnemen. De voorafgaande raadpleging van de hiërarchieke meerdere heeft dus niet plaatsgevonden overeenkomstig *de artikelen 2, derde alinea, van de algemene uitvoeringsbepalingen en punt B.5.2.1. van de Gids voor de beoordeling.*

In antwoord hierop verwijst de *Commissie* naar haar opmerkingen met betrekking tot het vorige middel, betreffende de vorm waarin „raadpleging" van de hiërarchieke meerderen mogelijk is. Verder is het optreden van Perry in de beoordelingsprocedure niet voor kritiek vatbaar: immers, wanneer het hoofd van een administratieve dienst een bepaalde taak opdraagt aan een tijdelijk functionaris of een hulpfunctionaris, krijgt deze automatisch alle aan die functie verbonden prerogatieven, daaronder begrepen de beoordeling van de onder zijn gezag geplaatste ambtenaren.

6) Schending van artikel 5, tweede alinea, van de algemene uitvoeringsbepalingen, volgens welk „alle wijzigingen in de gespecificeerde beoordelingen ten opzichte van de vorige beoordeling dienen... te worden gemotiveerd". Verzoeker stelt dat in het bestreden rapport beoordelingen voorkomen die minder gunstig zijn dan die van het vorige rapport, zonder dat voor die minder gunstige beoordeling ook maar de minste motivering is gegeven door de eerste beoordelaar of door de beoordelaar in beroep. Volgens 's Hofs rechtspraak is dat een onregelmatigheid (arresten van 6 februari 1986, gevoegde zaken 173/82, 157/83 en 186/84, Castille, Jurispr. 1986, blz. 497 en 14 juli 1977, zaak 61/76, Geist, Jurispr. 1977, blz. 1419), die trouwens ook door het paritair beoordelingscomité is gesignaleerd.

De *Commissie* concludeert tot verwerping van het middel. Motivering van de beoordelingen is slechts in uitzonderlijke gevallen noodzakelijk; in casu bestaat die noodzaak niet, aangezien het een beoordeling betreft die alles bijeen toch zeer eervol en lovend is.

7) Het zevende middel is ontleend aan het feit, dat ingevolge artikel 7, laatste alinea, van de algemene uitvoeringsbepalingen de definitieve beoordeling op 31 december 1984 had moeten zijn vastgesteld, terwijl zij verzoeker eerst op 5 maart 1986, dat wil zeggen met meer dan veertien maanden vertraging, ter kennis is gebracht.

De *Commissie* erkent dat zich een zekere vertraging heeft voorgedaan bij de vaststelling van de beoordeling. Die vertraging is echter te wijten aan verzoeker zelf en aan de personeelsvertegenwoordiging, en niet aan de Commissie.

8) Picciolo beroept zich nog op *schending van het vertrouwensbeginsel en van het algemeen beginsel van gelijke behandeling,* doordat de administratie zowel de voorschriften van de algemene uitvoeringsbepalingen als de aanwijzingen van de Gids voor de beoordeling opzettelijk heeft miskend.

In antwoord hierop beschrijft de *Commissie,* met welke zorg de eerste beoordelaar en de beoordelaar in beroep het rapport van verzoeker hebben vastgesteld, overleg met hem hebben gezocht en met zijn opmerkingen rekening hebben trachten te houden. Er kan haar geen enkele opzettelijke of zelfs maar onvrijwillige schending van de bepalingen ter zake worden verweten.

9) Ten slotte beroept verzoeker zich op het intern reglement van het Publikatiebureau betreffende de beoordelingsprocedure, dat de — in casu niet nagekomen — verplichting op-

legt om het directiecomité van het Bureau te raadplegen vóór elke beoordeling van een ambtenaar van categorie A.

De *Commissie* concludeert, dat het middel niet ontvankelijk is, daar het gebaseerd is op een intern reglement van een andere instelling.

B — Tot staving van zijn *schadevordering* stelt *Picciolo,* dat de niet-naleving van de voorgeschreven termijnen (zevende middel) een dienstfout oplevert die de Commissie schadeplichtig maakt. Het Hof heeft in vergelijkbare zaken erkend, dat zo'n vertraging de betrokken ambtenaar schade kan berokkenen (arresten van 6 februari 1986, Castille, reeds aangehaald, en 5 mei 1983, zaak 207/81, Ditterich, Jurispr. 1983, blz. 1359). Verzoeker raamt de door hem geleden immateriële schade op een bedrag van 50 000 LFR; hij beperkt zijn vordering evenwel tot een symbolische vergoeding van één frank.

De *Commissie* antwoordt hierop dat zij geen schuld heeft aan de gestelde vertraging, zodat haar geen fout kan worden verweten; verzoeker heeft overigens de gestelde schade niet bewezen.

IV — Antwoorden op de vragen van het Hof

1) De *Commissie* heeft binnen de gestelde termijn voldaan aan 's Hofs verzoek tot overlegging van de adviezen van het paritair beoordelingscomité, de klacht van verzoeker, de algemene uitvoeringsbepalingen, de Gids voor de beoordeling en het intern reglement van het Publikatiebureau.

2) Op 's Hofs vraag over de omstandigheden van het „mondeling overleg" tussen de eerste beoordelaar en de beoordelaar in beroep, heeft de Commissie geantwoord, dat de heer Mosar de heer Verheyden op 19 februari 1985 telefonisch de nodige nadere inlichtingen heeft gevraagd en dat dit gesprek zich heeft ontwikkeld tot een uitgebreide gedachtenwisseling over het beoordelingsdossier Picciolo.

Y. Galmot
rechter-rapporteur